

Mardin İli/İlçeleri Oda/Borsa Akademik Danışmanlığı İktisadî Veri Desteği

TÜRKİYE'NİN BÜYÜMESİNE İLİŞKİN VERİLER-2020

Doç. Dr. Mehmet Behzat Ekinci, MAÜ, İİBF, İktisat
[mbekinci\(at\)akademiktisat.net](mailto:mbekinci@akademiktisat.net)

Ekonomik büyümeye ilişkin veriler, Tabloda yer almaktadır.

Tablo: Büyüme (GSYH) Verileri (Harcama yöntemiyle, Zincirlenmiş hacim endeksiyle) (%) (milyon \$)

	2018	2019	2020
Hedef GSYH Oranı	Yıllık 3.8	Yıllık 2.3	Yıllık 5
Gerçekleşen GSYH Oranı	Yıllık 2.6	Yıllık %0.9	Yıllık %1.8
	I.çeyrek 7.4	I.çeyrek -2.5	I.çeyrek 4.4
	II.çeyrek 5.3	II.çeyrek -1.6	II.çeyrek -10.4
	III.çeyrek 1.8	III.çeyrek 1.0	III.çeyrek 6.3
	IV.çeyrek -3.0	IV.çeyrek 6.0	IV.çeyrek 6.2
GSYH Meblağı (cari fiyatlarla)	784,087	760,355	716,902

Kaynak: TÜİK

2018 yılı hedef büyüme oranı %3.8 olmakla beraber gerçekleşen oran %2.6'dır. İlk çeyrekte sonra başlayan daralma üçüncü ve dördüncü çeyreklerde daha derinleşmiş ve ortaya bu sonuç çıkmıştır. Bu neticede, iç-dış siyasî gelişmelerin etkisinin ve bunların ekonomide sebep olduğu yansımaların olduğu açıktır. Nitekim, 2018 Ağustos'unda başlayan sert döviz kuru dalgalanmaları iktisadî faaliyetlere ciddi darbe vurmuştur. Böylece, maliyetlerde meydana gelen yüksek artışlar, ekonomide üretim gerilemesine yol açmıştır (Bkz. Tablo).

Öte yandan Yeni Ekonomi Programı (YEP) çerçevesinde 2019 yılı hedef büyüme oranı %2.3 olarak tespit edilmiştir. Fakat gerçekleşen büyüme oranı %0.9'dur. Bu oran, TÜİK tarafından "Bağımsız yıllık gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH), zincirlenmiş hacim endeksiyle 2019 yılında bir önceki yıla göre %0.9 arttı." şeklinde ifade edilmiştir.

Zira metodolojik bir değişiklik yapılmıştır. Bu çerçevede, 2020 yılında yayımlanan Dış Ticaret İstatistikleri (Özel Dış Ticaret sisteminden Genel Dış Ticaret sistemine geçiş), Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistikleri (UHTİ) ve Ödemeler Dengesi İstatistiklerinde (ÖDİ) yapılan revizyonlar nedeniyle, Ulusal Hesaplar sisteminde değişiklik yapılmıştır. Dolayısıyla mevcut verileri önceki dönem verileriyle kıyaslamada birtakım farklılıklar oluşabilecektir.

TÜİK'e göre, üretim yöntemine göre cari fiyatlarla GSYH, 2020 yılında bir önceki yıla göre %16.9 artarak 5 trilyon 46 milyar 883 milyon TL olmuştur. Büyümede en yüksek katkılar, %39,4 ile Finans ve sigorta faaliyetleri; %27.3 ile Tarım, ormancılık ve balıkçılık ve %24.3 ile Kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri tarafından sağlanmıştır. İnşaat sektörü ise %12.8 oranında gerilemiştir.

**MARDİN TİCARET
VE SANAYİ ODASI**

Mardin İli/İlçeleri Oda/Borsa Akademik Danışmanlığı İktisadî Veri Desteği

TÜRKİYE'NİN BÜYÜMESİNE İLİŞKİN VERİLER-2020

Doç. Dr. Mehmet Behzat Ekinci, MAÜ, İİBF, İktisat
[mbekinci\(at\)akademiktisat.net](mailto:mbekinci@akademiktisat.net)

2018 Eylül'ünde açıklanan YEP'te 2020 yılı büyüme hedefi %3.5 olarak belirtilmiştir. Fakat 2020 Eylül'ündeki YEP'te bu oran revize edilerek %5 olarak açıklanmıştır. Bu hedef oran, 2021 ve 2022 yılları için de geçerli olmakla beraber 2021 hedefi %9 olarak revize edilmiştir. 2020 yılı gerçekleşen oranı ise %1.8 ile hedefin epey altındadır.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre 31 Aralık 2020 itibariyle Türkiye nüfusu 83,614,362 kişiden oluşmaktadır. Nüfusun %50.1'ini (41,915,985 kişi) erkekler, %49.9'unu (41,698,377 kişi) ise kadınlar oluşturmaktadır. Yıllık nüfus artış hızı 2019'da %013.9 iken, 2020'de %05.5'e gerilemiştir.

GSYİH, USD cinsinden son üç yıldır gerilemektedir. Buna paralel olarak kişi başına GSYH (KBGSYH) meblağları da düşüş eğilimindedir. Nitekim, Cari fiyatlarla KBGSYH; 2018 yılında 9,792 \$ iken 2019 yılında 9,213 \$'a gerilemiş, 2020'de ise 8,574 \$ olarak gerçekleşmiştir.